

NASTAVNO-ŠPORTSKA DVORANA U NOVOJ GRADIŠKI

Značajke nove dvorane

U našem časopisu često predstavljamo nova gradilišta do kojih poslije više nikad ne navratimo da bismo se uvjerali radi se sve onako kako je predviđeno. Nikad ne obilazimo gotove građevine da bismo se uvjerali kako funkcioniraju te odgovaraju li namjeni za koju su projektirane i građene. No to je problem s kojim se građevinari nerijetko sreću. Dogodi im se da dugo grade neku složenu građevinu i kada nakon nekoliko godina svrate da se uvjere kako sve funkcionira i kako se u svakodnevnoj uporabi ponašaju neki osobito složeni graditeljski detalji, nerijetko ih vratari ne puste u zgradu ili u ograđeni prostor, posebno ako ne sretnu nekoga tko ih se još sjeća iz vremena građenja.

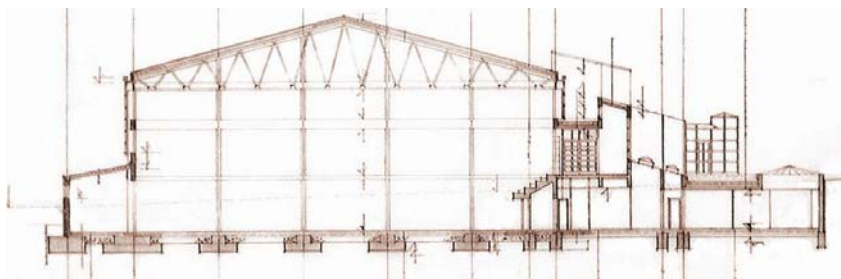
O novoj športskoj dvorani u Novoj Gradiški nismo pisali, ali spomenuli smo je i posjetili u vrijeme kad smo pisali o obnovi toga ratom teško stradalog područja. No ponovno smo je se sjetili kada smo saznali da je uvrštena među izložena rješenja na godišnjoj izložbi ostvarenja hrvatskih arhitekata u 2004., koja je održana u nedovršenom akvariju na splitskim Bačvicama. Bio je to povod da posjetimo i razgledamo tu zanimljivu

SCHOOL GYMNASIUM AND SPORTS HALL IN NOVA GRADIŠKA

The construction of a new school gymnasium and sports hall in Nova Gradiška started in 1996 but the activities were interrupted soon thereafter due to poor quality of construction work and significant delays. Finally in 2001 a new contractor took over the job and fixed all deficiencies. In the meantime, many initial hall-related solutions were improved, especially its heating method which was changed as the natural gas became available to this town. The hall was successfully completed and has been used to full capacity ever since. It is managed by the nearby Electrotechnical School which holds its physical education classes in this facility. In afternoon hours, the hall is used by local athletes for sports practice and by town residents for recreation, while all sporting events are held on weekend days. The successful design of the hall was recently presented at the exhibition of architectural achievements in Split.

građevinu i da razgovaramo s njezinim projektantima, graditeljima i korisnicima.

sklopu kojega postoji još jedna manja športska dvorana te rukometno i nogometno igralište. Pješački joj je

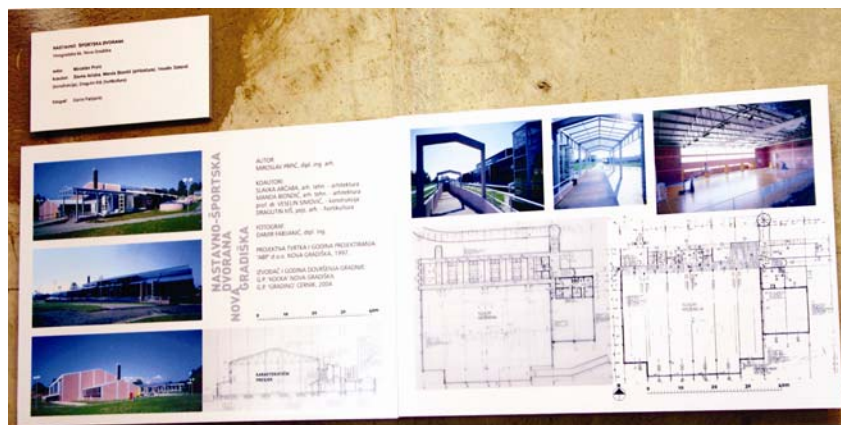

Karakteristični poprečni presjek

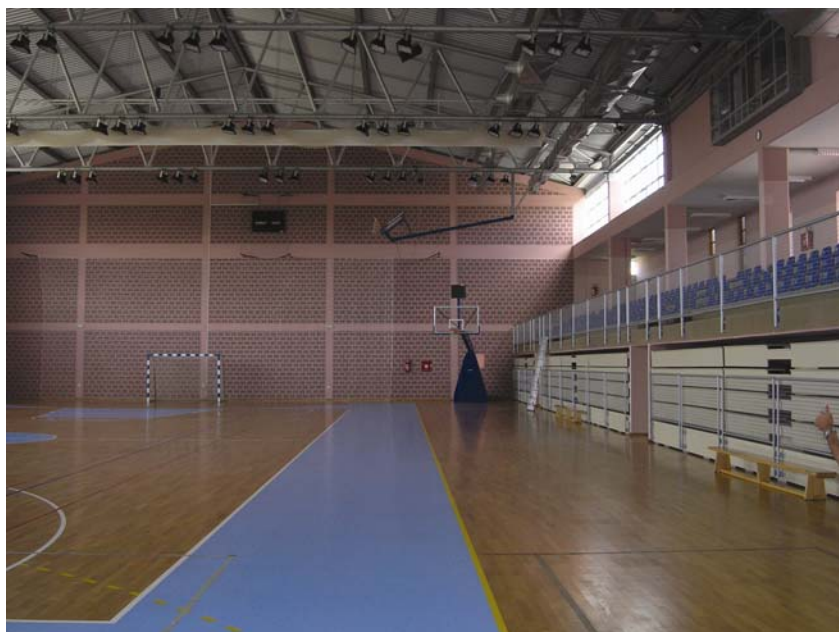
Nastavno-športska dvorana u Novoj Gradiški, kako se točno naziva, smještena je sjeverozapadno od gradskog središta u kompleksu velikoga školskog centra s brojni sadržajima, u

pristup moguć iz Gajeve koja je jedna od glavnih gradskih ulica, a kolni sa sjeverne strane preko Vinogradske ulice, gdje se nalazi i parkiralište za osobne automobile i autobuse. Predviđen je i prikladan ulaz za invalidne osobe.

Taj se športski kompleks sastoji od velike dvorane predviđene za razne športske aktivnosti, trim-dvorane i pratećih sadržaja među kojima su svlačionice, sauna, kotlovnica, poslovne i administrativne prostorije, pomoćni sadržaji i sve potrebne instalacije. Velika se dvorana uz pomoć teleskopskih pregrada ili mreža može podijeliti u više manjih dvorana. S južne se strane dvorane nalaze niše za spremanje gimnastičkih sprava, a sa sjeverne postoje fiksne tribi-

Prikaz nastavno-športske dvorane na izložbi arhitektonskih dostignuća u Splitu

Dio dvorane sa tribinama

ne koje mogu primiti 300 gledatelja, a broj se može pokretnim tribinama i stajačim mjestima povećati i do tisuću. Ukupna je tlocrtna ploština 2880 m², a građevne čestice 9520 m².

Budući da je dvorana višenamjenska, jer se redovito tijekom tjedna u jutarnjim satima rabi kao školska dvorana, u poslijepodnevним satima služi za treninge, a u danima vikenda za takmičenja gradskih sportskih društava, dok ponekad (iako prilično rijetko) služi i za veće zabavne priredbe. Inače su predviđeni i neki sadržaji za posjetitelje te sauna kojom se može koristiti neovisno o drugim sadržajima.

Projektant je nastojao jasno odijeliti i logički grupirati pojedine funkcionalne dijelove dvorane i izbjeći nekorisno međusobno isprepletanje komunikacija. Nastojao je postići najbolju moguću iskorištenost prostora, a oblikovanjem, funkcionalnošću i konstruktivnim rješenjima dobiti suvremeno oblikovanu građevinu. Prikladno je iskorištena konfiguracija terena u padu pa je cijela građevina dijelom ukopana, a time su se njezini golemi gabariti uklopili u okoliš i uskladili s okolnim pretežno

niskim školskim, stambenim i poslovnim građevinama. Pritom je zadržano najveće moguće prirodno osvjetljenje.

Konstrukciju velike dvorane sačinjavaju armiranobetonski stupovi i krovna čelična rešetkasta konstrukcija, a u manjoj trim-dvorani krovna je konstrukcija također čelična i oslanja se

na armiranobetonske zidove. Konstrukcija svih ostalih dijelova zgrade je armiranobetonska i izvedena od monolitnog betona. Ispod stupova nalaze se temelji samci na temeljnim stopama, a ispod zidova trakasti temelji. Temeljne su stope međusobno povezane temeljnim armiranobetonskim gredama.

Zidovi sportske i trim-dvorane izvedeni su i sačastom opekom koja je u dvoranama vidljiva (njezina je funkcija zaštita od buke), a ostali su zidovi ožbukani ili popločani keramičkim pločicama. Pročelja su s vanjske strane obrađena eloksiranim aluminijским limom. Pokrov dvorane je od trapeznih limova, a okoliš je prikladno hortikulturno uređen.

Projekt je izradio *ABP* d.o.o. iz Nove Gradiške. Autor idejnog i glavnog projekta je projektant Miroslav Prpić, dipl. ing. arh., a na projektu su surađivali Slavka Arčaba, arh. teh. i Manda Biondić, arh. teh. Autor je konstrukcije prof. dr. sc. Veselin Simović, a projekt konstrukcije izradio je sa suradnikom mr. sc. Zorislavom Despotom. Hortikulturno uređenje projektirao je Dragutin Kiš, pejs. arh.

Trim dvorana

Problemi s građenjem

Prve su se ideje o gradnji športske dvorane u Novoj Gradiški pojavile 1986. u okviru projekta dogradnje Srednješkolskog centra. U međuvremenu je rat znatno omeo pripreme i glavni je projekt izrađen 1995. Projekt je izradio *Projektbiro* d.d. iz Slavenskog Broda, zapravo njegova ispostava u Novoj Gradiški koja se vrlo brzo osamostalila u poseban projekt-

ga je posebno stručno povjerenstvo 1998. najprije posao oduzelo dotadašnjem nadzoru i privremeno ga povjerilo projektantu dvorane – tvrtki *ABP*. Povjerenstvo je osim na više-struko premašene rokove imale značajne primjedbe i na kvalitetu obavljenih radova. Problema je bilo i s izvedbom čelične konstrukcije na koju je projektant imao mnogo primjedaba, a loše su bili izvedeni bravar-

ližnjeg Cernika, a tvrtka *Kocka* je otišla u stečaj. Odabran je i novi nadzor, a za glavnog nadzornog inženjera imenovan je Jakov Vidović, dipl. ing. građ. No u brojnim nesrećama što su zatekle to gradilište bilo je i neke sreće, barem se ona očitovala u tome što je nova dvorana značajno dobila na vrijednosti. U međuvremenu je na područje Nove Gradiške uveden prirodni plin pa je projekt prerađen za taj energent. Kasnije se saznalo da postoji parket s podnim grijanjem proizvođača iz Slovenije pa je i to uvedeno u novu dvoranu. Uopće je izvoditelj (glavni inženjer gradilišta Višnja Lasović-Kožoman, dipl. ing. arh., inženjer gradilišta Krunoslav Balunović, ing. građ., i voditelj gradilišta Mirko Mandura, građ. teh.) pokazao mnogo razumijevanja za nastojanja projektanta da se neki dijelovi interijera i eksterijera obrade suvremenijim materijalima, što je dalo mnogo prikladnija rješenja, posebno u vanjskom oblikovanju. Zapravo je izvoditelj bio ključan u stalnim hrvanjima s investitorom da se troškovi što više smanje. Djelatnici *Gradinga* su gradnju dvorane shvatili kao značajan doprinos svome kraju pa su i sami inzistirali na što većoj kvaliteti radova. Sve u svemu učenici Elektrotehničke škole (kojima je dvorana predana

Toplinsko postrojenje

ni biro – *ABP*. Sredinom 1996. potpisan je ugovor između investitora, a to su bili ondašnje Ministarstvo prosvjete i športa, Brodsko-posavska županija i grad Nova Gradiška (od čega Ministarstvo sudjeluju s iznosom od otprilike 70 posto), i izvoditelja građevinskog poduzeća *Kocka* s p.o. iz Nove Gradiške koje je, dakako, na natječaju bilo najpovoljnije. Za nadzor je radova odabrana tvrtka *Čović* d.o.o. iz Zagreba koja, čini se, uopće nije za takve poslove imala stručnih djelatnika već ih je angažirala ugovorom o djelu. Obveza je izvoditelja bila da cijelu dvoranu izgradi u roku od 120 radnih dana za nešto više od 9 milijuna kuna.

No radovi su se značajno otegnuli i rokovi su više puta prolongirani. Sto-

ski radovi, priključci vodovoda i kanalizacije te električne instalacije. Poseban je problem bio pokrov koji je u svom donjem dijelu tijekom montaže bio znatno oštećen, a u međuvremenu je i korodirao.

Nakon temeljitog sagledavanja stanja izrađen je projekt sanacije koji je uključivao i konstrukciju. Primjerice za stabilizaciju rešetki i bočnu stabilnost oslonaca postavljene su posebne čelične kvadratne prečke i dijagonale, povezane su podrožnice, a posebno su ojačani i vrhovi stupova izvedbom svojevrstnih čeličnih obujmica da bi se spriječilo lokalno pucaње betona i gubitak oslonca rešetki.

Sredinom 2001. odabran je novi izvoditelj – *GP Grading* d.o.o. iz ob-

Detalj iz svlačionice

Pogled na građevinu

na upravljanje) i športski klubovi Nove Gradiške dobili su novu i suvremeno opremljenu dvoranu koja zadovoljava gotovo sve njihove potrebe za tjelesnim odgojem, takmičenjima i rekreacijom. Tehnički je pregled obavljen 11. srpnja 2003. i tada je dobivena uporabna dozvola. Na kraju je cijele dugotrajne priče oko izgradnje dvorane, koju su njezini korisnici dobili sa zakašnjenjem od gotovo 5 godina, svi su radovi ukupno stajali gotovo 19 milijuna kuna. No nije sve to trošak nastao angažiranjem prvog i najjeftinijeg izvoditelja, jer mnogo je toga novoga na dvorani napravljeno. Procijenjeno je da je ukupna šteta zbog angažiranja nesolidnog izvoditelja stajala ukupno 2,5 milijuna kuna.

Posjet građevini

Nedavno smo posjetili ovu lijepu građevinu koju njezini korisnici i građani Nove Gradiške neobično cijene i hvale. Domaćin nam je i sugovornik bio glavni projektant – Miroslav Prpić, dipl. ing. arh. S njim smo, zajedno s domarom koji je ujedno profesor tjelesnog odgoja Elektrotehničke škole, obišli sve dijelove građevine. U početku se namjeravalo između dvorane i obližnje škole

ostvariti toplu vezu, za što je prikladna veza s prilaznom rampom, no to ipak nije ostvareno, ali ing. Prpić ne gubi nadu. Sauna nije još proradila, ali se zato trim-dvoranom športaši redovito koriste za fitness i za poboljšavanje forme. Bili smo u dvorani kada učenici imaju ljetne praznike pa se u to vrijeme obavljaju manji popravci i ličenje. Pažljivo smo razgledali svaki kutak dvorane, a

njezini voditelji i djelatnici, među kojima su bile i čistačice, iskoristili su priliku da projektantu skrenu pozornost na neke manje nedostatke i nelogičnosti koje bi se s malo napora mogle ukloniti. Primjerice gledatelji iz prvog reda tribina zbog sigurnosne cijevi ograde (inače propisom obvezne), koja im se nalazi u visini očiju, teško mogu pratiti sportska događanja. Bilo je još nekih pitanja vezanih uz drugačiju namjenu pojedinih dijelova dvorane od onih kojima je bila namijenjena. Ipak svi hvale izuzetno dobro grijanje dvorane koja korisnicima tijekom zime pruža pravo zadovoljstvo.

Nismo, nažalost, uspjeli stupiti u vezu s preuzetim direktorom i vlasnikom tvrtke *GP Grading* Stankom Lazićem, ing. građ. jer je bio u Zagrebu na nekim dogovorima i nije se uspio na vrijeme vratiti. Ipak čini se da je priča vezana uz dovršetak nastavno-športske dvorane u Novoj Gradiški značajno pridonijela razvoju te već u ovim krajevima vrlo ugledne tvrtke. Krajem 2004. su za Ministarstvo mora, turizma, obnove i razvitka svečano otvorili novoizgrađenu nastavno-športsku dvoranu osnovne

Službeni ulaz i ulaz za posjetitelje

škole *Matije Gupca* u matičnom Cer-
niku, a u to su isto vrijeme započeli

Detalj krovne konstrukcije

s izgradnjom trodijelne športske dvo-
rane u Bedekovčini, a nešto poslije s
izgradnjom športske dvorane za os-
novnu školu u Kravarskom. Inače
već su prije izgradili neke crkve, po-
sebno novu crkvu u Okučanima, te
obnovili ili izgradili nekoliko osnov-
nih škola na širem području. Grade i

po Zagrebu, a mnogo su radili i u
obnovi. U posljednje vrijeme grade i
uspješno prodaju apartmane za turis-
te na otoku Krku.

Na kraju smo razgovarali s Josipom
Krmpotićem, prof., ravnateljem Elek-
trotehničke škole, inače jedne od naj-
manjih novogradiških škola sa 365
učenika. Dvorana služi i za sva tak-
mičenja srednjoškolaca u gradu i re-
giji. Svi klubovi u gradu koriste se
dvoranom, a veseli ga što pri tome
ima reda i nikad nije bilo nikakvih
nesporazuma. Inače u gradu djeluju
rukometni klubovi (muški i ženski),
košarkaški (muški), odbojka (ženski) i
atletski klub, a održavaju se i vrlo
jaki turniri u malom nogometu. Svi
oni koji se koriste dvoranom plaćaju
određeni najam i može se reći da ukup-
ni prihodi i rashodi (oko 700.000
kuna na godinu) uglavnom pokriva-
ju. To ponajprije valja zahvaliti čin-
jenici da je grijanje vrlo dobro rije-
šeno i da stoji tek 60 posto od svote
koju su očekivali. Grijanje je naime
prava noćna mora za sve ravnatelje
škola koje su na upravljanje dobile

dvorane, posebno stoga što se u nji-
hovu slučaju grije tijekom cijelog
dana, a za pokrivanje takvih troško-
va Ministarstvo nema mnogo razu-
mijevanja. Štoviše prisiljeni su sami
plaćati domara, a i od Ministarstva
nisu na platni spisak uspjeli uvrstiti
čak ni čistačicu dvorane, iako su u
više navrata intervenirali. Stoga čis-
toću u dvorani održavaju obje iste
djelatnice koje to rade i u školi.

Ipak ravnatelj je Elektrotehničke škole
vrlo zadovoljan novom dvoranom, a
koliko zna vrlo su zadovoljni i nje-
zini korisnici. Smatra da je činjenica
što je dvorana dijelom ukopana, uz
podno grijanje, pridonijela tome da
se ona dobro zagrijava i da štedi gri-
janje. Ipak misli da je ventilacija u
trim-dvorani trebala biti nešto bolje
riješena. Inače je i ravnatelj Krm-
potić iskoristio iznenadni posjet projek-
tanta da raščisti neke detalje oko hor-
tikulturnog uređenja te da raspravi
mogućnost izgradnje teniskih terena u
sklopu školskog i športskog kompleksa.

Branko Nadilo
Fotografije: T Vrančić